

DE REPAIR CLUB

Colofon

Copyright © 2022 voor deze uitgave

Uitgeverij XL, Deventer

ISBN 9789046314302

NUR 305

Gedrukt op papier met FSC-certificaat

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij XL, Postbus 583, 7400 AN Deventer

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

© 2022 Charles den Tex

Omslagontwerp: Buro Blikgoed

Omslagbeeld: © Silas Manhood / Arcangel Images (duinen);

© Plainpicture / Reilika Landen-The Rauschen Collection (wapen)

Alle rechten voorbehouden

Voor meer informatie of bestellen

www.boekenmetgroteletters.nl

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

JOHN ANTINK

De man valt direct op. Niet omdat hij opvallend is, hij doet juist zijn best om dat niet te zijn en dat is zichtbaar. Het is zijn houding, de manier waarop hij beweegt, doelbewust en toch nonchalant, alsof hij alle tijd van de wereld heeft. Tijd die er niet is. Hij heeft een traag zoekende blik, niet gehaast, eerder gericht, hij zoekt iets waarvan hij zeker weet dat hij het zal vinden, is het niet vandaag, dan is het wel morgen. Hij kijkt en beoordeelt wat hij ziet, alsof hij in zijn hoofd een checklist heeft waarop hij aanvinkt wat zijn ogen tegenkomen. Dat herkent John, daarom valt de man hem op. Een gewone man, begin vijftig, schat hij. Hij heeft een Slavisch uiterlijk met een intens witte huid, zelfs na de warmste zomer in jaren. Hij heeft nauwelijks baardgroei, alleen wat pluizige, dunne haartjes die als een lichte zweem over de onderkant van zijn gezicht liggen. Hij draagt een net pak van een grijze stof, ziet er verzorgd uit. Overhemd zonder stropdas, lichtbruine leren schoenen. Een zonnebril hangt met een poot in de kraag van zijn overhemd gehaakt, de donkere glazen als spiegels op zijn borst.

Niet te lang naar de man kijken, niet laten merken dat hij hem in de gaten heeft, dat zijn de regels die

automatisch in Johns hoofd klinken. Hij richt zijn aandacht weer op het klusje waar hij mee bezig is. Zijn vingers zijn niet meer zo soepel en snel als vroeger, toch vinden ze nog steeds feilloos de plek waar ze moeten zijn, de schroefjes en moertjes, de veertjes en klemmetjes. Wat hij met zijn vingers voelt, ziet hij als beeld in zijn hoofd, hij heeft een ongewoon sterk vermogen om te visualiseren. Dat is voor een deel aanleg, talent, en voor een deel zijn het de jaren waarin hij in het donker mechanische en elektrische apparatuur aan de praat moest zien te krijgen. Hij kijkt naar de vrouw tegenover hem aan de tafel en glimlacht vriendelijk terwijl hij in het binnenste van de kapotte broodrooster het gebroken veertje vindt. De Repair Club heeft een rustige dag, de zon schijnt, het mooie nazomerweer houdt de mensen op straat en op het strand.

‘Moet u niet kijken naar wat u doet?’ vraagt de vrouw en ze wijst naar haar apparaat, dat niet meer uitschakelt wanneer de toast klaar is.

‘Ik heb gekeken,’ zegt hij. Dat is hij nog niet verleerd. Eén keer kijken en precies weten waar alles zit. Hij hoeft niet steeds te controleren, hij ziet in een oogopslag wat er goed is en wat niet. Of het nu gaat om mensen of om techniek, hij kijkt en ziet, zijn ogen staan in directe verbinding met een geheugenarchief waarin een eindeloze hoeveelheid beelden is

opgeslagen. Hij herkent patronen en structuren; als hij de behuizing van een broodrooster losschroeft en in het binnenwerk kijkt, ziet hij heel snel wat eraan schort. In dit geval was het wel erg eenvoudig. Het veertje dat ervoor zorgt dat de houder van de boterhammen weer omhoog springt, is gebroken, en daardoor wordt het contact niet verbroken en verbrandt de toast. Veel simpeler kan het niet. Net als die man met het Slavische uiterlijk, die hoefde hij maar één seconde te zien om hem te kunnen plaatsen. Wat dat betreft is de man een soort broodrooster, John ziet hem en weet het merk en het model. Dan kan hij aan het werk.

Met zijn drie maten vormt hij samen de Repair Club. Repareren is mooi. Het betekent dat je wilt weten hoe iets in elkaar zit, welke onderdelen er zijn en hoe het kleinste onderdeel onmisbaar is voor het geheel. Repareren is begrijpen. En het is een reden om regelmatig bij elkaar te komen. Jaap, George en hij zijn alle drie technisch, altijd geweest. De een monteur, de ander conciërge en hijzelf ongedefinieerd specialist. Alleen Lydia is anders, zij komt uit de zorg en heeft haar leven lang alles met haar handen gedaan, ook wanneer niks werkte en er geen geld was om de dingen te kopen waar behoefte aan was. Voor haar is de Repair Club een voortzetting van haar praktijk. Jarenlang heeft ze ouderen geholpen met hun kapot-

te spulletjes, ze kon het niet over haar hart verkrijgen om ze te laten zitten. Overal kregen de oudjes te horen dat reparatie niet meer de moeite waard was, dat het geen zin had, dat een nieuw apparaat goedkoper was. Soms leek het alsof het over die mensen zelf ging, dat zij de moeite niet meer waard waren, en dus was ze gaan helpen. Na een jaar in de thuiszorg had ze in haar tas een schroevendraaiertje, een tangetje en een scherp mesje, waarmee ze de meest voorkomende defecten kon verhelpen. Niemand heeft meer oude en levensgevaarlijke stekkers gezien dan zij.

Ze kennen elkaar al meer dan een kwart eeuw, samen vormen ze een klein netwerk. Toen hij nog werkte, had John behoefte aan mensen die buiten het zicht van de inlichtingendienst dingen konden regelen – een safehouse, een inbraak, een microfoon zetten, iemand opvangen, allerlei klusjes, groot en klein. Lydia, George en Jaap zijn niet bekend bij de dienst. Wat zou de dienst over hen moeten weten? Niets. Er zijn zoveel mensen waar de dienst geen informatie over heeft. De club is ontstaan toen John overhaast ergens moest vertrekken en geen tijd meer had om de losse eindjes aan elkaar te knopen. Precies dat, de rommel opruimen, de fouten herstellen zonder dat iemand het ziet, was toen van levensbelang. Nu doen ze dat nog steeds.

Vanuit zijn ooghoeken volgt John de man die langzaam vanaf de deur tussen de weinige mensen door schuifelt. De werktafels liggen vol met onderdelen en gereedschap, het is een vrolijke chaos. Bij de tafel van Jaap kijkt hij mee hoe Jaap een koffiezetapparaat repareert. Dat is ingewikkelder dan een broodrooster, zo'n koffiezetapparaat heeft nauwelijks bewegende onderdelen. Haardrogers zijn vaak makkelijk, behalve als het element is doorgebrand, dan is er weinig eer aan te behalen. Soms werkt het blaasmechanisme niet meer, dat is nog wel te repareren. Hoe meer elektronica, hoe lastiger. Als er ergens een chip in zit, heb je ook te maken met software en moet je maar hopen dat er geen beschadiging is opgetreden op het digitale niveau. Maar zolang het mechanisch en elektrisch is, kunnen ze bijna alles repareren.

De man loopt door, schijnbaar gefascineerd door wat er in de grote ruimte gebeurt. Hij heeft twee plastic supermarkttassen bij zich, een felrode van Dirk van den Broek en een groene van Plus.

'Lukt het nog, denkt u?' vraagt de vrouw. Ze is jonger dan hijzelf, schat hij. Alhoewel? Opeens vertrouwt hij zijn eigen inschatting niet meer. Hoe oud is ze? Zestig? Of ouder? Blond haar, geverfd, dat wel, los, niet te lang, blauwe ogen, helder, goed voorhoofd, nauwelijks een rimpel. Niet uit Den Haag, Brabant waarschijnlijk, ergens uit die regio, als hij zou moe-

ten gokken. Haar accent is nauwelijks hoorbaar, alleen een iets zwevende 'g' en klinkers die af en toe lijken te zwemmen.

'Bijna klaar,' zegt hij. Uit zijn werktas haalt hij een doosje met onderdelen, zoekt tot hij een veertje heeft gevonden van dezelfde afmetingen en priegelt dat in de rooster. In zijn tas zit van alles, van klein gereedschap tot schroefjes en moertjes, soldeerdraad, palletjes en schakelaartjes. In de loop der jaren heeft hij overal spullen opgeduikeld die hij bewaart en meeneemt naar de volgende sessie. Als hij ergens een elektrische grill tegenkomt die hij niet meer kan repareren, haalt hij de bruikbare onderdelen eruit en bewaart die. Zo komt hij ook aan dat veertje.

De man staat nu bij Lydia, zij helpt iemand met een radio, een wat ouder transistormodel. De interesse van de man is niet echt, dat kan John van een afstandje zien, hij heeft geen belangstelling voor de reparatie. Hij zoekt iets. Of iemand.

Nu moet hij voorzichtig worden, dit gaat te makkelijk. Gedurende zijn jaren in het veld heeft hij geleerd dat te wantrouwen. Achterdocht zit in zijn genen, het is een eigenschap die hij in de afgelopen veertig jaar heeft geperfectioneerd en die nu zo diep is ingesleten dat hij haar waarschijnlijk nooit meer kwijtraakt. Hij heeft geleerd ervan te houden, als een warme, beschermende laag om hem heen. Op

wantrouwen kun je vertrouwen, dat is een van zijn uitgangspunten. Hij heeft er nog een paar, zoals zijn vier basisregels: je moet kunnen wachten, je moet je mond kunnen houden, je moet nooit overdrijven en je moet kunnen liegen. Met deze regels heeft hij zich onder alle omstandigheden kunnen redden. Goed kunnen liegen is nuttiger dan goed kunnen koken. Met een leugen kun je je leven redden, met een paddenstoelencappuccino niet. Gezond wantrouwen heeft hem nog nooit in de steek gelaten.

De man is nog steeds bij Lydia. Hier en daar staan mensen te wachten, elk met een apparaat dat het niet meer doet en waar ze op de een of andere manier aan gehecht zijn. Hier kunnen ze alles op tafel leggen, letterlijk. Ze drinken koffie of thee, een enkeling een biertje. De sfeer is gemoedelijk, reparaties zijn niet het enige waar mensen voor komen. Twee keer per maand strijkt de Repair Club ergens neer, in een buurthuis, een kerk, een bedrijfspand of zoals hier in een lege winkelruimte. De modezaak die hier zat is een half jaar geleden gesloten en er is niets voor in de plaats gekomen. In elke winkelstraat is er leegstand, en op zo'n plek worden ze met open armen ontvangen.

Langzaam maar zeker komt de man zijn kant op, toevallig lijkt het, maar er is niets toevalligs aan. John heeft dit soort benaderingen te vaak zelf ge-

daan om erin te trappen, hij herkent de bewegingen en de blikken. Deze man is er niet heel goed in. Hij doet nonchalant, maar is het niet. Aan zijn hele houding kan John dat zien, aan de spanning in zijn schouders en zijn nek. Hij is een amateur, en die zijn het gevaarlijkst.

John doet zijn ogen dicht, concentreert zich en probeert het veertje aan het mechanisme vast te zetten. Ondertussen blijft de vrouw tegenover hem praten. Nu ze eenmaal begonnen is, houdt ze niet meer op. Kapotte spullen zijn vaak een aanleiding om te vertellen, om te praten, en de reparateur is een goede luisteraar. Terwijl hij bezig is met zijn handen, luistert hij. Een half oor is meestal voldoende. In het veld werkte dat ook uitstekend, hij zorgde er altijd voor dat hij iets omhanden had, dan leek het alsof hij niet oplette, of hij met zijn gedachten ergens anders was. Hij creëerde een sfeertje van onoplettendheid waarin de ander ongemerkt meer zei dan hij zou moeten zeggen. Dan kwam je dingen te weten of kon je toeslaan, mensen compromitteren en naar de andere kant manoeuvreren, naar zijn kant. Dat kon hij als geen ander, overal waar hij clandestiene operaties uitvoerde.

‘Mijn dochter zou me komen ophalen,’ zegt de vrouw en ze kijkt naar de deur. ‘We werken allebei bij hetzelfde bedrijf, schoonmaak, maar zij doet het